Anja Lahermaa

7.10.2021

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta
TyV@eduskunta.fi

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta pe 8.10.2021 klo 11.00

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sairausvakuutuslain, työsopimuslain ja varhaiskasvatuslain muuttamisesta sekä niihin liittyviksi laeiksi, HE 129/2021 vp

- STTK pitää ehdotettuja muutoksia oikeansuuntaisina, mutta riittämättöminä
- Hyvää on, että ehdotus tavoittelee vanhempien ja monimuotoisten perheiden tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä pyrkii huomioimaan erilaiset työnteonmuodot
- Sairausvakuutuslakiin ehdotetut muutokset ovat joustavia, mutta työsopimuslaki rajoittaa merkittävästi joustojen käyttämistä työsuhteessa olevien vanhempien osalta
- Omaishoitovapaan käytettävyyttä heikentää, ettei sen ajalta makseta mitään korvausta tai etuutta

STTK katsoo perhevapaauudistuksen olevan tärkeä.
On kannatettavaa, että vanhemmilla olisi jatkossa pidempi ansiosidonnainen perhevapaajakso ja että uudistus kannustaa jakamaan perhevapaita nykyistä tasaisemmin vanhempien kesken. Suomessa naiset ja miehet osallistuvat lähes yhtä paljon työelämään, mutta edelleen naiset käyttävät valtaosan perhevapaista, varsinkin pitkistä perhevapaista. Tasaisemmin jakautuvat perhevapaat hyödyttäisivät kaikkia ja lisäisivät sukupuolten välistä tasa-arvoa. STTK:n näkemyksen mukaan tämä edistäisi myös palkka-tasa-arvoa. Tällä hetkellä isille kiintiöity isyysvapaa on 54 arkipäivää, joten uudistus lisää huomattavasti isille kiintiöidyn vapaan määrää, kun jatkossa kummallakin vanhemmalla olisi yhtä pitkä, oma 160 arkipäivän kiintiö.

STTK pitää hyvänä, että uudessa järjestelmässä perhevapaita, hoitovapaata ja työssäkäyntiä voidaan yhdistää ja jaksottaa nykyistä joustavammin. Tosin, työsopimuslain useat rajoittavat säännökset heikentävät työsuhteessa olevien vanhempien joustojen käyttämistä ja voivat johtaa eriarvoiseen kohteluun.

Anja Lahermaa

7.10.2021

Varhaiskasvatuksen ja siitä perittävän maksun joustavoittamisella pyritään tukemaan työnteon ja perhevapaiden yhteensovittamista. Vanhempainvapaiden ja varhaiskasvatuksen palveluiden on muodostettava joustava ja yhtenäinen kokonaisuus. Ehdotuksessa on kuitenkin otettu huomioon, että varhaiskasvatuksen joustavoittaminen toteutetaan siten, että se voidaan järjestää suunnitelmallisesti ja siten, että varhaiskasvatuksen tavoitteet ja moniammatilliset henkilöstömitoitukset toteutuvat.

Perhevapaajärjestelmä, kotihoidontuki ja varhaiskasvatus muodostavat kokonaisuuden. STTK katsoo, että perhevapaajärjestelmäuudistusta valmisteltaessa olisi samalla tullut arvioida myös kotihoidontukea. Nythän se ei ollut mahdollista tiukan hallitusohjelmakirjauksen takia.

Perhevapaajärjestelmän uudistamisen lisäksi toteutetaan myös työelämän tasapainodirektiivin edellyttämät muutokset suomalaiseen lainsäädäntöön. Osana tätä työsopimuslakiin tulee uusi omaishoitovapaa**.** On hyvä, että työntekijällä on mahdollisuus käyttää erilaisia joustoelementtejä voidakseen paremmin tasapainottaa työtä ja yksityiselämää. Omaishoitovapaan käytettävyyttä heikentää kuitenkin se, ettei sen ajalta makseta mitään korvausta tai etuutta. Omaishoitovapaalla voi olla negatiivisia vaikutuksia sukupuolten väliseen tasa-arvoon, jos sitä käyttävät pääsääntöisesti vain naiset.

STTK katsoo, että perhevapaajärjestelmää kehitettäessä olisi kiinnitettävä enemmän huomiota joustavuuteen myös työelämän osalta. Uuden järjestelmän voimaan tultua on seurattava tarkasti sen toimivuutta käytännössä ja tarvittaessa oltava valmis tekemään myös muutoksia.

STTK ry

Lisätietoja Anja Lahermaa, juristi
040 828 6845